

Forslag nr. 1 – fra Selbu og Tydal Sp

Statlig tilskudd til kommunal veterinærordning må styrkes!

Vi har nå en situasjon i svært mange kommuner som går ut på at en ikke har en veterinærvaktordning som fungerer som forutsatt i Dyrehelsepersonelloven. Loven er klar på at det er kommunens ansvar å organisere en veterinærvakt. Det statlige tilskuddet som kommunene mottar er ment å skulle dekke opp kommunens kostnader med å organisere vakt.

Situasjonen nå er alvorlig, mange kommuner har ikke en vakt som fungerer og det er helt uholdbart. De statlige tilskuddene strekker ikke til, og det er opp til den enkelte kommune og politikerne lokalt å klare å finne kommunale midler som må supplere de statlige midlene for å få vakta til å fungere. Det er en krevende øvelse i en trang kommuneøkonomi, og flere plasser blir ikke det gjort.

Årsakene til at de statlige midlene ikke lenger strekker til er sammensatte; det er ofte mangel på dyrleger i distriktskommunene, flere unge dyrleger som kommer ut fra veterinærstudiet velger seg et arbeid innenfor Mattilsynet, i fiskerinæringa eller på en smådyrklinikk i en by. Ikke alle har et ønske om å arbeide med produksjonsdyr på landsbygda. Og for dem som tross alt velger et yrkesliv på landsbygda så kan det være knapt med arbeid for å få fylt opp stillingene.

Dyrehelsa har generelt bedret seg, og innenfor melkproduksjon så er det ofte slik at de som driver over ett visst produksjonsnivå har tatt kurs og foretar insemineringen selv.

Det er positivt at Regjeringa nå nylig ha satt av midler til en mentorordning for nye veterinærer som vil starte å arbeide i distriktskommuner, og at kurs som studentene er pålagt å ta via studiet kan dekkes slik at studenten slipper den kostnaden selv.

Og generelt må det arbeides for å se om det er noe å hente på nye arbeidsoppgaver for veterinærene, organisering av vakt-distrikt mv.

Men til syvende og sist så er realiteten at det trengs mer statlige midler for å sikre at det er oppgående vaktordning i alle kommuner. Regjeringen har forpliktet seg til å tette inntektsgapet mellom bønder og andre grupper. Avhengig av regnemåten en kommer fram til kan det økonomiske beløpet variere med mange milliarder. En fungerende veterinærvaktordning i alle kommuner er en selvfølgelig komponent i arbeidet med å styrke økonomi og trygghet for yrkesutøverne i landbruket. Dette handler om gardbrukerens økonomi, gardbrukerens psykiske helse og dyrevelferd!

Sett i forhold til hva som kreves for å få løftet inntekta i jordbruket opp på nivå med andre yrkesgrupper så er det er veldig lite penger det her er snakk om! Veterinærforeninga har antydnet et behov for ca kr 50 millioner i tillegg til eksisterende nivå på statlig vakttilskudd og stimuleringstilskudd som fordeles ut til kommunene.

Selbu og Tydal SP ber om at følgende resolusjon blir vedtatt på Trøndelag SP sitt fylkesårsmøte:

Trøndelag SP ber Regjeringa styrke vakttilskudd og stimuleringstilskudd i kommende jordbruksoppgjør for å sikre en velfungerende veterinærvaktordning i hele landet.

Beitenæringa under press!

Beitenæringa har vært en av bærebjelkene i norsk landbruk fra Arilds tid. Høsting i utmarka har vært et viktig grunnlag for bosetting og eksistens over hele landet, og ikke minst for beitenæringa i distriktene. Dessverre har beitenæringa gjennom flere 10-år blitt satt under press på grunn av nedbygging av store arealer til fordel for pressgrupper som i liten grad tar hensyn til landbruket. Grensene for beitenæringa både i vanlig utmark og allmenningene har måttet vike. Hvor lenge skal dette fortsette før beitebrukerne blir leilendinger i egen utmark? Det er på høy tid at beslutningstakerne setter ned foten for å finne en omforent balanse mellom beitebrukerne på den ene siden og urbane pressgrupper på den andre. Beitebruka har gjennom lang tid vært tapere og mistet utmarksarealer de har hatt legitim rett til å benytte gjennom generasjoner. Det er på tide å snu. For distriktslandbruket er det et spørsmål om å overleve.

I dag, mer enn noensinne, er det tunge argumenter som taler for å verne om – og utvikle beitenæringa i utmark:

- Et bærekraftig distriktslandbruk er avhengig av utmarksressursene. Det dreier seg om tilgang på arealer for husdyr. De økonomiske verdiene for næringa og samfunnet må fram i lyset. Det er viktig at samfunnet er kjent med hvilke verdier det dreier seg om. Når utmarksressurser og naturmangfoldet blir gjenstand for nedbygging, blir økonomien hos bonden samtidig satt under press.
- Småfe som beiter bidrar til å holde uønsket vegetasjon nede, til fordel for de som utnytter allmenretten. I dag ser vi at landskaper vokser igjen og reduserer tilgjengeligheten.
- Utmarksområder med skogarealer bidrar til et bedre CO2-regnskap. Viser her til avtaler og vedtak i Stortinget om balanse i klimaregnskapet.
- Parisavtalen som ble vedtatt før jul 2023, peker spesifikt på bevaring av naturen, noe som nå blir løftet fram internasjonalt etter de store inngrepene som har funnet sted internasjonalt og i vårt land gjennom flere år. Norge skrev under protokollen som omfatter dette temaet, noe som forplikter oss nasjonalt.
- Sjølforsyningsgraden er for lav i Norge, noe det er tverrpolitisk enighet om. Matsikkerhet er et av de viktigste temaer i vår tid med kriger og migrasjon. Dette skjer tett inntil våre grenser, og forplikter oss som nasjon både når det gjelder matsikkerhet og hjelp til de som trenger bistand. Nedbygging av beiteområdene er i denne sammenhengen et galt svar.

- Naturreisikoutvalget, som la fram sin utredning 12.02.24, har advart kraftig mot tap av natur, og anbefaler at dette må tas på alvor av myndighetene og inngå i alle utredninger og plandokumenter. De peker også på de økonomiske verdiene som er knyttet til utmark og natur.
- Det snakkes om det Grønne skiftet, uten at man med sikkerhet kan vite hva det i praksis betyr. Men det er ingen tvil om at sikring og utnyttelse av utmarksressursene til beitedyr, vil bidra positivt til et Grønt skifte i Norge.

Med bakgrunn i det som er nevnt ovenfor, ber Trøndelag Senterparti sentralstyret om å sette temaet «Beitenæringa under press» på dagsorden med sikte på å snu en utvikling som vil radere ut en rekke beitebruk, som vi har behov for i en usikker framtid for landbruket, men også for mange andre næringer og grupper.

Dette forslaget til resolusjon oversendes samstyret, hvor Verran Sp ber om de stiller seg bak forslaget, og at det deretter blir overlevert til resolusjonskomiteen i årsmøtet.

Vennlig hilsen

Verran Sp v/styreleder Harald Aune/s/

Nå må regjeringen forsterke nødvergeretten

20. mai 2022 søkte Østre Namdal reinbeitedistrikt ved reineier Odd Bjørnar Bjørkås om tillatelse til skadefelling på en bjørnebinne med to unger som herjet i reinsdyrflokken. Herjingen foregikk under kalvingen i det som etter rovdyrforliket er definert som et prioritert beite- og kalvingsområde. Det ble forsøkt å jage bort bjørnene, dette med bistand fra SNO. Men bjørnene returnerte raskt tilbake til kalvingsområdet. Svaret Bjørkås fikk fra Miljødirektoratet var et avslag.

22. mai 2022 påberoper Bjørkås seg nødvergeretten. Etter å ha vært vitne til flere drepte nyfødte kalver skyter han bjørnebinnen og hennes to unger. SNO hadde dagen før valgt å reise til et annet feltoppdrag.

Trøndelag tingrett dømmer i mars 2023 Bjørkås til åtte måneders betinget fengsel med en prøvetid på to år. Saken ankes til Frostating lagmannsrett som skjerper straffen til seks måneders ubetinget fengsel. Begge dommene ble avsagt under dissens, hvor en av tre dommere ville frikjenne Bjørkås. Saken forsøkes fremmet til Høyesterett, men blir desember 2023 enstemmig ikke tillatt fremmet.

Dette er en sak for hele beitenæringen. Hvor pågående må et bjørneangrep være? Ingen skal bli dømt for å beskytte dyrene sine. Dyreeier har plikt til å ivareta dyrevelferden og må kunne påberope seg nødvergeretten, som i dette tilfellet for å kunne beskytte dyrene i den mest sårbare perioden.

Trøndelag Senterparti vil at det igangsettes et arbeid med å forsterke nødvergeretten og samtidig få bjørnestammen i Indre Namdal definert som en del av den Jämlanske bjørnestammen og dermed ikke være utryddingstruet. Det skal ikke være bjørnesoner i definerte kalvingsområder. Nødvergeretten må være et verktøy mot rovdyrta.

Bærekraftig kollektivtransport i Trøndelag

Kollektivtransporten er en del av nøkkelen i den grønne omstillingen både vi lokalt og globalt skal gjennomføre. Men dette er ikke løst over natta.

Det er spesielt innenfor bussbransjen et stort behov for bussjåfører. Ifølge NHO Transport vil man trenge 1000 nye sjåfører i året frem mot 2030. Samtidig er gjennomsnittsalderen høy, med sine 57 år i bussbransjen.

Det er lite vits å fylle en buss full av passasjerer om man ikke har noen til å kjøre den. 6.september 2023 kom OsloMet med rapporten “Hvem skal kjøre bussen? “, som tydelig setter fingeren både på utfordringen og løsninger.

Trøndelag Senterparti vil derfor:

1. Jobbe for en mer politisk styring over AtB.
2. Utrede å drive kollektivtrafikken som Sporveismetoden, som de gjør i Oslo på T-bane og trikk, når anbudet i Stor-Trondheim går ut i løpet av 2029.
Dette er en modell som ikke er utredet, og vil forenklet si at et eventuelt nytt aksjeselskap som eies av fylkeskommunen melder dette inn i arbeidsgiverorganisasjonen Spekter. Da vil alle forbund ha like rettigheter og man vil kunne følge lønns- og arbeidsvilkårene i bussbransjeavtalen.

Forslag nr. 5 – fra Trondheim Sp

Verdivalg i landbruket.

Hvordan maten vår produseres har forandret seg mye på kort tid. Bare på en generasjon ser bygdene helt annerledes ut. Stordrift har fra politisk hold blitt jobbet for, og vedtatt som det mest fornuftige. Man jager stadig større produksjonsvolum for å unngå å øke matvareprisene så mye i butikk. Men gresset vokser ikke mer fordi om fjøsene blir større. Matjorda ligger der den ligger. Produksjonsvolumet opprettholdes på et vis, ved industrialisering og mer import av fôr. Men gårdene blir stadig færre, og selvforsyningen vår går ned. Den er nå lavest i verden! Pandemi og krig i Europa har vist oss at vi også er sårbare. Sannsynligheten for at politisk ufred vil prege fremtiden er dessverre større enn sannsynligheten for dyp fred. Da må vi også tenke på at levende bygder er en veldig viktig del av forsvarsviljen og beredskapen vår.

Hvordan landbrukspolitikken har blitt brukt til å regulere prisene i butikk har vist seg å fungere dårlig. Hvordan ellers har vi endt opp i en situasjon der det er ulønnsomt å produsere mat, men veldig lønnsomt å handle med mat. Noen av landets rikeste har tjent formuene sine på å selge mat i et relativt lite marked. Dette må reguleres bedre.

Politikken må i større grad handle om verdivalg, og ikke teoretiske priser og kostnader. Vi må forvalte ressursene der de er! Ta vare på muligheten vår til å produsere ren, trygg mat. Vi må øke beredskapen, og sørge for at verdiene havner der de skal i matmarkedet.

Trøndelag Senterparti vil presisere hvor viktig det er at Senterpartiet i regjering følger opp sine lovnader til landbruket i Hurdalsplattformen. Spesielt opptrappingsplan for tetting av inntektsgapet er på overtid! Vi har virkelig ingen tid å miste!

Krafta er vår, og vi må ta tilbake sakseierskapet på energipolitikken

Eksportkablene og Acer har ført til et skjelv i norsk energipolitikk. Dette har gått hardt ut over husholdninger, næringsliv, og tilliten til de politiske partiene. Senterpartiet må ta tilbake sakseierskapet for en trygg, forutsigbar, og nasjonal styrt energipolitikk. Sikker tilgang på energi er avgjørende for den videre samfunnsutviklingen, og nødvendig for å kunne ta vare på norske arbeidsplasser, norsk industri og den norske velferdsstaten.

Senterpartiet står for en politikk basert på desentralisering og med nasjonal kontroll på mange områder. Derfor kan vi ikke gå med på energipolitikk som går på akkord med partiets grunnverdier.

Norge er et land med mye vann og et stort hav. Dette bruker vi til ett av våre mest komparative fortrinn; billig elektrisk kraft. Industrien, landbruket, og andre sektorer har tjent godt på god tilgang av billig kraft. Dette kommer også husholdningene til gode, i et kaldt og stedvis forblåst land.

Lave strømpriser og god tilgang på kraft har gjort det mulig å bo så langt nord, og så spredt.

Vi har den siste tiden vært vitne til store demonstrasjoner i flere europeiske land. Det er opprør blant bønder fordi de pålegges begrensninger i matproduksjonen for å bli klimavennlige og grønnere uten at de får mulighet til å ta igjen inntektstap i form av høyere priser.

EU, og særlig Tyskland, har de siste årene ført en energipolitikk som har ført til høyere strømpriser, dårligere forsyningssikkerhet og lavere økonomisk aktivitet.

Hvis strømprisene forblir på europeisk nivå permanent, står vi på sikt i fare for å se utflytting av industri og sentralisering av bosetting. Vi må ha en realistisk energipolitikk som tar utgangspunkt i landets muligheter og geografi. Vi kan ikke tillate oss at overnasjonale organisasjoner og strukturer skal overstyre norsk og trøndersk energipolitikk.

Trøndelag Senterparti mener:

- 1) Energisikkerhet er nasjonal sikkerhet og suverenitet. Nasjonal kontroll over krafta må hevdes. Energisikkerhet og tilgang på billig energi bør inn som del av beredskapspolitikken.
- 2) Vi må ta sakseierskapet til energipolitikken og ikke overlate denne til protestpartier og ensakspartier. Energipolitikken, lokal som nasjonal, må ha demokratisk forankring.
- 3) Det må være realisme knyttet til grønn omstilling. Vi må fokusere på løsninger som fungerer og ikke symbolpolitikk. Det må tas utgangspunkt i norske forhold.
- 4) Trøndelag Senterparti stiller seg positiv til å utrede mulighetene for et kjernekraftsamarbeid med Sverige. Videre ber vi regjeringen om å starte utredning av mulighet for kjernekraft i Norge. Dette vil hjelpe mye på energisikkerheten og manglende kraft når vi her hjemme ikke klarer å produsere nok. En forutsetning for videre utbygging av industri er tilgang på kraft.

Utvikle kjernekraft for å sikre energitilførsel på lang sikt

I løpet av 150 år har vi bygd opp vår velferd basert på tilgang til kraft. Oppgangssaga med vannkraft var som en revolusjon å regne. Idag forsyner vannkrafta oss med 150 twh. Vi bruker også 150 twh i form av fossilt brensel. Norge sitt mål om å fase ut 150 twh fossilt brensel til utslippsfrie energikilder samt øke energiproduksjon er vår tids største utfordring. Europas og Norges mål er å redusere klimautslipp med 55% i 2030 og bli klimanøytrale i 2050. Målene er klare men tiltakene skaper mye diskusjon her i Norge. Noen tiltak er også i aller høyeste grad diskutabile om de gir global effekt, f.eks. elektrifisering av plattformene.

Samtidig med klimakrisa har vi også naturkrise som består av stort tap av natur og med tap av artsmangfold. Det vanskeliggjør mere utbygging av vannkraft og spesielt vindkraft på land. Motstanden i befolkningen er stor jamfør Fosenutbygginga. Solcelle kan ikke tilføre den mengden energi vi trenger om vi skal unngå også her å ta i bruk store arealer. Flere europeiske land har innsett behovet og vil i fremtiden bygge opp kjernekraftverk. Frankrike vil det neste tiåret bygge minst seks nye atomkraftverk. Vårt naboland Sverige har 30% av sin energiforsyning fra kjernekraft og vil nå bygge ut mere som en del av planen for å bli 100% fossilfri innen 2040. Polen vil ta i bruk kjernekraft fra 2033 for å redusere sin produksjon av kull og importert gass. Tyskland har på sin side faset ut kjernekraft og gjorde seg avhengig av Russisk gass, Idag kan vi enes om at det var en dårlig plan.

Kommunene ser behovet for mere kraft og fire kommuner, Heim, Aure, Vardø og Narvik, har inngått en intensjonsavtale med Norsk kjernekraft As. Wacker Holla med beliggenhet i Heim kommune har signalisert at de på lang sikt trenger 5 twh i energitilførsel. Fosen vind produserer Idag 2,7 twh til sammenligning. Det er derfor ikke realistisk å tro at vi kan satse på vann, vind og sol for å bli klimanøytrale i 2040. Ny industri vil også kreve energi. Google i Skien trenger 5% av Norges energiforsyning som et eksempel. Hvor mye energi som må til for å dekke både omstilling og ny industri er pr i dag en diskutabel størrelse. I Norge har vi ikke tidligere benyttet kjernekraft siden vi har dekt behovet for energi gjennom vann og olje. Kjernekraft vil derfor være et nybrottsarbeid i norsk sammenheng. Det vil derfor ta tid å bygge opp kompetanse og regulatoriske ordninger. 2022 budsjettet ble det lagt inn 25 mill. kroner til forskning på kjernefysikk og kjernekjemi. Kjernekraft gir mye energi på lite areal. Mengde energi i markedet vil ha mye å si for prisutviklingen. Norge har hatt et fortrinn i og med at vi har hatt rimelig kraft. Om dette fortrinnet opphører er vår konkurransekraft betydelig svekket. Tilgang på energi er avgjørende for å opprettholde vår velferd, derfor mener vi at alle bærekraftige former for produksjon av energi må benyttes.

Senterpartiet i regjering må øke innsatsen for å: Styrke utdanning og forskning innenfor kjernekraft
Starte arbeidet med regulatoriske system for kjernekraftproduksjon. Utrede løsninger for avfallshåndtering.

Statlig støtte til kommunale investeringer innen vann og avløp

I de fleste kommuner så er det en betydelig økning i kommunale avgifter pga. investeringer innen vann- og avløpssektoren (VA-området). Dette er investeringer som må gjøres for å møte nasjonale og europeiske krav og standarder på området. Mange kommuner står derfor overfor betydelige utfordringer knyttet til utbedring av avløpssystemer, behovet for flere vannkilder og den generelle aldringen og underdimensjoneringen av vannledningsnett. Det må derfor gjøres store investeringer på området i årene som kommer og hele byrden av dette vil måtte bæres av innbyggerne. Dette kan få alvorlige konsekvenser for de som allerede sliter økonomisk.

Senterpartiet i Trøndelag vil at det fra statlig hold vurderes følgende statlige tiltak for å lette byrden i kommunale investeringer innen vann og avløp:

1. Direkte økonomiske tilskudd for å umiddelbart dempe byrden av økte kommunale avgifter
2. Alternativt at det etableres gunstige låneordninger for nødvendige investeringer innen VA-området
3. At avskrivningstiden på større investeringer innen VA-området blir forlenget som igjen vil føre til lavere gebyr for innbyggerne.

Gjeninnføre tilskudd til tilpasning av bolig

De aller fleste kommuner opplever nå en aldrende befolkning, en situasjon som vil vare til etter 2050. Mange privateide boliger er og vil ikke i fremtiden være egnet for en trygg alderdom, med folkehelsegevinsten hverdagsmestring i eget hjem.

De aller fleste ønsker å bo hjemme så lenge som mulig, og med egnet bolig vil man utsette behovet for omsorgsbolig eller sykehjemsplass. I tillegg vil hjemmebasert omsorg i tilpassede boliger frigjøre ressurser som i dag gis på grunn av boligens uegnethet.

Forrige regjering fjernet tilskudd til tilpasning fra Husbanken og over til den kommunale rammeoverføringen. Resultatet er reduserte midler til kommunene, lavere oppmerksomhet på boligens egnethet og økte boligutfordringer for den aldrende befolkningen.

Senterpartiet i Trøndelag vil at staten setter inn tiltak for å øke boligegnetheten for eldre innbyggere. Dette gjøres ved at Husbanken tilføres midler, som tidligere, som kommunene kan søke ut.

Forslag nr. 10 – fra Melhus Sp

Dobbeltspor tog mellom Trondheim og Støren

Senterpartiet i Trøndelag ønsker at strekningen tas inn og prioriteres i Nasjonal Transportplan.

Dobbeltspor på strekningen vil bidra til effektivt gods og persontransport og løse opp i den siste flaskehalsen mellom Oslo og Trondheim. I tillegg vil dette gi redundans i et beredskapsperspektiv samt avhjelpe rushtrafikken i den tett befolkede Trondheimsregionen.

Forslag nr. 11 – fra Melhus Sp

Russiske utøvere er uønsket under VM i Trondheim 2025

Russiske styrker står fortsatt på Ukrainsk jord og bomber ukrainske byer i videreføringen av det uprovoserte angrepet 24. februar 2022 og okkupasjonen som startet i 2014.

Så lenge Russland fortsetter å krenke Ukrainas selvstendighet ønsker ikke Senterpartiet i Trøndelag deltakelse fra russiske utøvere under VM i Trondheim 2025.

Innfri rådene i Forsvarskommisjonens rapport

Krigen i Ukraina fortsetter med uforminsket styrke. Russland er nå omstilt til å være en ren krigsøkonomi. Hvor hurtig denne økonomien klarer å gjenopprette de militære tapene lidt under angrepet på Ukraina er uvisst, men med 35%, tilsvarende ca 1400 milliarder norske kroner, av statlig pengebruk brukt på militære formål, er det tydelig at dette kan gå urovekkende fort.

For å være i forkant av utviklingen, og slik ha en mulighet for troverdig avskrekking ved en potensiell framtidig trusselsituasjon, må jobben med å gjenoppbygge den norske forsvarsevnen startes nå.

Senterpartiet i Trøndelag mener at langtidsplanen og neste statsbudsjett må iverksette investeringsraten som kommer av forsvarskommisjonens anbefalinger og øke forsvarsbudsjettet med 30 + 40 milliarder allerede i statsbudsjettet for 2025. I mellomtiden bør anskaffelsesprosesser igangsettes så vi ikke kommer sist i køen når det gjelder anskaffelse av sentralt materiell slik som luftvern, artilleri og stridsvogner m.m.

Forslag nr. 13 – fra Melhus Sp

Pragmatisme i energipolitikken

I debatten rundt klimaendringer de siste årene har søkelyset på ulike energiformer vært preget av et syn hvor vann, vind og sol har framstått som eneste alternativer til fremtidig energiproduksjon. Dette har ført til at andre gode løsninger ikke har fått oppmerksomheten i det offentlige ordskiftet som de fortjener. Dette har blant annet ført til at vi har mistet et mulig industrieventyr innen geotermisk energi til utlandet.

Det gir seg også uttrykk i at kjernekraft som energikilde er parkert på sidelinjen. Dette til tross for at begge regjeringspartiene har landsmøtevedtak som skulle tilsi en mer åpen holdning.

Her er det også verdt å minne på hvorfor verdenssamfunnet jobber mot å redusere klimaendringene. Det handler i stort om i siste instans å berge miljøet og naturen som menneskeheten for all fremtid vil være avhengig av. Dersom vi fortsetter å redde klima ved å bygge ned natur i stort monn, kaster vi i praksis babyen ut med badevannet.

Vi kan ikke låse oss til noen få energikilder dersom vi skal klare å omstille vårt samfunn til en mer CO₂-nøytral energimiks.

Kjernekraft og geotermisk kraft kan begge bidra til balansekraft, redusert nedbygging av natur og store reduksjoner av utslipp. Også sammenlignet med vindkraft som, i motsetning til inntrykket som er skapt, heller ikke er utslippsfri verken hva gjelder CO₂ eller annet avfall.

Intensjonene bak den nåværende energipolitikken er nok gode, men veien til et mørkt sted er som kjent brolagt med slike intensjoner. Og så langt ser veien til det grønne skiftet mest ut som et brolagt nettverk av anleggsveier gjennom norsk urørt natur.

Senterpartiet i Trøndelag ønsker at våre folkevalgte skal være åpne for alle løsninger som kan bidra til å løse vår tids største utfordringer.

Forslag nr.14 – fra Vegard Tillerflaten

Regjering med flertall med Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti

Senterpartiet er et sentrumparti, det er naturlig at vi kan samarbeide begge veier i norsk politikk. Noen ganger til venstre og andre ganger til høyre. Det er i sentrum de beste politiske løsningene ligger.

Hvordan Senterpartiet ønsker å bygge samfunnet er en grunnsten for oss. Vi ønsker å bygge samfunnet nedenfor Det er derfor viktig at Senterpartiet før stortingsvalget 2025 være tydelig på at dagens samarbeidspartner er Arbeiderpartiet. Vi styrer landet godt sammen. Det å styre i flertall er også en viktig forutsetning får å få mest mulig gjennomslag for politiske saker.

I dagens regjering er Sosialistisk Venstreparti vår foretrekkende budsjettpartner og det har blitt levert gode budsjetter i en vanskelig tid.

Dette budsjett samarbeidet bør utvikles og vi må være tydelig ut mot velgerne om hvem man ønsker å samarbeide med.

Vi ønsker en jordnær, trygg og stabil styring av Norge.

Trøndelag Senterparti vil:

- Være tydelig på at Arbeiderpartiet er vår foretrukne samarbeidspartner i en regjering etter stortingsvalget 2025.
- Se på mulighetsrommet med å samarbeide med Sosialistisk Venstreparti etter storingsvalget 2025.

Forslag nr.15 – fra Vegard Tillerflaten

Stopp krigen i Gaza

Hamas sitt angrep på Israel 7. oktober med drap og bortføring av sivile er et klart brudd på folkeretten og må defineres som en terrorhandling. På den andre siden har Israel drevet terrorhandlinger mot palestinere siden 1948.

Den pågående krigen mot Gaza er langt over det som kan betraktes som israelsk selvforsvar. FN domstolen sier at det er et mulig folkemord. Hittil er minst 25 000 mennesker drept, av disse halvparten barn. Det er enormt mange skadde og 2 millioner mennesker er jaget bort fra sine hjem. Dette må stoppes.

På vestbredden er flere hundrede palestinere drept siden 7.oktober, og hundrevis av barn er fengslet uten lov og dom.

Den ulovlige blokaden av Gaza må heves og okkupasjonen av vestbredden og Jerusalem opphøres, slik at det blir mulig å finne politiske løsninger alle kan leve med.

Vi krever en umiddelbar varig våpenhvile, sikre humanitære korridorer, åpning for nødhjelp og tilgang på mat, vann og medisiner til Gazas befolkning og frigiving av alle fanger gjennom en fangeutveksling.

Endring av fraværsreglementet

Mål: Mer tillit mellom elev og skole

Ungdom opplever i dag stor frustrasjon til et strengere fraværsreglement nedsatt av den forrige regjering. Intensjonen til den forrige regjeringen har helt sikkert vært god - og kanskje har det også medført positive ringvirkninger ved at fraværet har gått ned hos enkelte. Men signalene fra ungdom er dessverre tydelige; nåværende reglement fungerer ikke rettferdig. Regjeringen jobber nå med å utvikle et forsterket reglement. Utdanningsdirektoratet har også lagt fram forslag til nye tiltak mot skolefravær. Det er nå vi må handle for å vise at vi tar ungdommene på alvor.

Barneskole, ungdomsskole og videregående skole er arenaer som barn og unge må gjennom på vegen til det voksne liv. Når en ungdom eller voksen trer inn i arbeidslivet er reglementet tydelig.: Arbeidsmiljøloven gir retningslinjer for hvordan ansatte og arbeidsgivere skal handle i forbindelse med fravær fra jobb. Vi vet eksempelvis at blir vi syke så kan vi levere egenmelding for de 3 første dagene. Dette er et reglement som har fungert i mange tiår. Denne formen for tillit må vi også bygge inn i skolen. Inntil 3 dager egenmelding føles rettferdig og vil gi ungdommen en forståelse av reglementet når de trer inn i yrkeslivet. Skolen speiler på den måten næringslivet og samfunnet rundt seg, det tror vi er fornuftig.

For en tid tilbake var «meldingsboka» fast inventar i skolesekken. Her kunne foreldre skrive ned en forklaring på hvorfor barnet ikke kunne komme på skolen. Dette var en tillitserklæring mellom foreldre og lærere. En slik tillit kan også bygges mellom elev og lærer. Ved å utvikle ei elektronisk meldingsbok vil eleven selv kunne forklare hvorfor han / hun ikke kan være tilstede i undervisningen. Læreren kan da attestere for at meldingen er lest - og forhåpentligvis besvare med en konstruktiv melding tilbake.

Elever som må ha time hos lege bør få time så raskt som mulig. Vi tror det kan være en fordel at enkelte elever får tilbud om Teamsmøte med lege i de tilfeller der det kan være hensiktsmessig, eksempelvis innen psykisk helse.

Kjøretimer er svært viktig for mange elever. Vi mener at alle kjøretimer skal godkjennes som dokumentert fravær.

Intensjonen med å endre fraværsreglementet i skolen må være at reglementet skal virke mer rettferdig, motiverende og tillitsvekkende for elevene. Samtidig er det svært viktig at en endring av reglementet ikke gir rom for at elever ser mulighet for mer fravær / skulk. Ved å vise elevene tillit har vi håp om at elevene får større tillit tilbake til skoleverket.

Oppdal Senterparti foreslår:

- 1. Elever skal kunne levere egenmelding for 1 – 3 dager. Fraværet registreres som dokumentert.**
- 2. Når eleven står i fare for å overstige 15 % fravær i et fag skal eleven kalles inn til samtale med kontaktlærer.**
- 3. Hvis en elev har fravær over 15 % i ett eller flere fag skal rektor kunne vurdere om det likevel er mulig å gi karakter i faget / fagene basert på en helhetlig vurdering.**
- 4. Det utvikles ei elektronisk meldingsbok i Visma InSchool. Meldingsboka slettes etter endt utdanning.**
- 5. Alle kjøretimer godkjennes som dokumentert fravær. Kjørelærer attesterer kjøretimene elektronisk eller via skriftlig skjema.**
- 6. Elever får 50 % rabatt på legetime og legeerklæring ved framvisning av elevkort**

Investeringsfond i landbruket

Investeringsfond skulle vært en lovpålagt fondsavsetning, som skal sikre at gårdbruker har midler til å finansiere investeringer i egen drift.

Grunnlag for et slikt fond

Når landbruket ikke kan ta ut økte inntekter i form av økte priser, kan denne skattefordelen være et aktuelt virkemiddel på lik linje med jordbruksfradraget. Skattesystemet gjennom jordbruksfradraget er tidligere brukt som virkemiddel når priser og tilskudd ikke strekker til. Denne ordningen er særlig aktuelt for de som må gjøre store investeringer fram mot 2034 og løsdriftskravet. Skattefordelen gjør det gunstig å bruke midlene til investeringer i driftsmidler med lang eller ingen nedskrivningstid.

Forslaget er som følger:

Alle gårdbrukere skal ha sin egen investeringsfondskonto. Pengene på investeringsfondkontoen følger gårdbruker og skal brukes til investeringer i gården.

Investeringsfond må gi skattefordel som i skogfond i dag

Gårdbruker må skatte av inntekter fra salg, men den delen som settes på investeringsfondkontoen blir ikke inntektsført eller beskattet før pengene tas ut av fondet for å dekke investeringer på gården. Når gårdbruker tar pengene ut av fondet, så inntektsføres og skattlegges kun 15 prosent av beløpet.

Når du bruker penger fra Investeringsfondet til investeringer i gården din, er det kun 15 prosent som blir beskattet, resten er skattefritt. Denne skattefordelen kan du se på som et indirekte tilskudd i form av redusert skatt. Den reduserte skatten tilsvarer ofte et ordinært tilskudd fra staten på 40-50 prosent av kostnaden, eller enda mer hvis du har høy skatteprosent.

Midler inn i fondet

Midlene som settes inn i fondet er innbetalt av kjøperne av råvarer som Tine, Nortura, FK osv. Avsetningen til landbruks fondet kan settes for eksempel som en frivillig avsetning mellom 0,5%- 10% av omsetningen. Eksempel omsetning på 2 000 000. (0,5%= 10 000 pr år. 10%=200 000 pr år.)

Hva kan fondet tenkes å brukes til.

Alle investeringer av varige driftsmidler som

- Grøfting
- Avlingsveier
- Kanaler

- Arronderingstiltak
- Fjøs
- Foringsutstyr/innredning osv.
- Øvrige driftsbygninger
- Fondet bør på sikt kunne brukes som en «IPS pensjons konto» der avsetningen kan tas ut som pensjon etter karrieren som gårdbruker men da med vanlig skatte sats.
- Fondet kan også benyttes ved endringer i grønn retning som solcelle, biogass osv.

Renter på Investeringsfond.

Dette bør komme brukeren til gode men som i skogfond vil nok ikke renter på fondet bli delt ut til innehaver av fondet men vi kan legge føringer for at landbrukskontorene i kommunene får disse midlene for å skape samhold og gode møteplasser for landbruksnæringen i sin kommune.

Statlig fylkesveipakke

Senterpartiet er et distriktparti som er opptatt av samferdsel generelt og spesielt veier fra lokalt til sentralt veinett. Fylkesveinettet i Norge er under enhver kritikk og fylkene fikk for noen år siden overført driftsansvar fra staten på flere veier. Fylkene får for lite statlige ressurser til å opprettholde dagens standard. Når vi i tillegg ved at standarden er dårlig fra før, bør dette være et nasjonalt ansvar.

Trøndelag Senterparti tar til orde for ei statlig fylkesveipakke for Norge.

Asfaltering av fylkesveiene er vel og bra, men det kreves som regel ei grunninvestering under asfalten, Har Norge tatt tak i dette som en investering, ville besparelsene fremover i tid bli store.

Økt bosetting av flyktninger krever mer kommunal boligbygging.

Trønderske kommuner deltar helhjerta i dugnaden med å bosette flyktninger. Tilstrømningen er stor, spesielt forårsaket av krigen i Ukraina, og lite tyder på at dette vil avta med det første.

Hittil har kommunene funnet boligløsninger innen den ordinære boligforvaltninga, i godt samarbeid med private boligeiere som har tatt i bruk ledig boligmasse ved utleie.

Vi ser nå at den reserven vi hittil har høstet av, stort sett er utnyttet, og at det må ei tydelig satsing på boligbygging til, dersom statens mål for bosetting skal nås.

Norge står i ei dyrtid med kraftig prisvekst og sterk renteøkning. Boligbygginga er derfor på et svært lavt nivå nasjonalt.

Utfasinga av tilskuddet til kommunale utleieboliger er med dette bakteppet en ytterligere brems på muligheten til å kunne møte økt bosetting av flyktninger på en realistisk måte.

Årsmøtet i Trøndelag Senterparti ber derfor partiledelsen arbeide for at tilskuddet til kommunale utleieboliger gjeninnføres for boliger med prioritet for flyktninger.

Resolusjon nr. 20 – fra Heim Sp

Energibehov

Energibehovet er stort både nå og fremover i tid. Energirapporten som ble fremlagt 1.februar 2023 har beskrevet behovet. 80 Twh er behovet i Norge. Trøndelag har per nå overskudd, men om kort tid er det også her mangel på energi.

Senterpartiet må derfor vurdere alle muligheter som finnes, slik at vi ikke får strømkrise og med det høye strømpriser til folk og næringsliv.

I dette ligger det også at SP må vurdere kjernekraft. De nye generasjonene av kjernekraft (4.generasjon) med en mer håndterbar avfallsproblematikk, vil gi muligheter til bygging nær industrien som har behov for energien, samt at vi da vil redusere utfordringer med lange overføringslinjer. Strømnettet sin kapasitet er en generell utfordring og energitapet minker når energiproduksjonen er nær der industriproduksjonen foregår.